

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน การศึกษาจะเป็นเครื่องมือและกระบวนการต่อเนื่องที่ช่วยให้มนุษย์มีความเจริญงอกงาม ปรับตัวได้ ดำเนินชีวิตดี มีความเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ ตลอดจนช่วยให้มนุษย์รู้ได้ คิดได้ ทำได้ และแก้ปัญหาได้ (สุนทรวิวัฒน์, 2533) ฉะนั้นระดับการศึกษาของประชาชนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาประเทศทุกด้านตั้งแต่ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ความเปลี่ยนแปลงของประเทศทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างและองค์ประกอบของประชากร ได้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงต่อไปในอัตราที่สูงขึ้น อันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและระบบสื่อสารข้อมูลที่รวดเร็ว ประกอบกับการที่ประเทศไทยมีลักษณะเป็นสังคมเปิดและมีการติดต่อสัมพันธ์กับนานาประเทศมากยิ่งขึ้น ทำให้การถ่ายทอดแลกเปลี่ยน วัฒนธรรมและวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างขวางทั้งในระดับชุมชน ระดับเมือง ระดับประเทศ และระดับโลก ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความจำเป็นในการยกระดับและพัฒนาความรู้พื้นฐานของประชากรของประเทศให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนเจตคติที่เหมาะสมที่จะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพท่ามกลางพลวัตของความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ สามารถริเริ่มและร่วมในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคม ตลอดจนสามารถช่วยในการแลกเปลี่ยนที่จะมาถึงอย่างรวดเร็วนี้ ให้เป็นไปได้อย่างราบรื่น และสอดคล้องกับเงื่อนไข ข้อจำกัดด้านทรัพยากรและสภาพความต้องการของบุคคล ชุมชน และประเทศอันหลากหลายได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534)

ความจำเป็นดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ความรู้พื้นฐานของประชาชนถึงระดับประถมศึกษาที่รัฐได้ดำเนินการมานั้น ยังไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาบุคคลเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงและสร้างสังคมที่พึงประสงค์ได้ จากสภาพปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงสุดระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อัตราการเรียนต่อของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยิ่งต่ำมาก มีเพียงจำนวน 473,933 คน หรือประมาณ 44.98 % ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นประเทศอุตสาหกรรมและกึ่งอุตสาหกรรมแล้ว ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 9 ปี อีกทั้งเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 11-12 ปี ยังไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ เนื่องจากขัดกับหลักสากลว่าด้วยสิทธิในการใช้แรงงานเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533)

รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญในการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นจากระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีไม่บังคับ ให้กรมสามัญศึกษากรมการศึกษานอกโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพิ่มมากขึ้นทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ แต่การปฏิบัติงานมีข้อจำกัดหลายอย่าง อัตราการศึกษาต่อจึงยังต่ำ เด็กนักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อมีอยู่ถึง จำนวน 517,660 คน หรือประมาณ 49.13 % (กองนโยบายและแผน สปช., 2534) การขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงยังมีความจำเป็นอยู่มาก ซึ่งก็สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ที่ "เร่งรัดจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการทางการศึกษา ในด้านพัฒนาบุคลากร และให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศ"

พร้อมกันนี้ได้มีความเคลื่อนไหวระดับสากลที่เน้นถึงความสำคัญของการศึกษาในช่วงของการเปลี่ยนแปลง โดยได้มีประกาศปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ในการประชุมนานาชาติเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน เมื่อเดือนมีนาคม 2533 ณ หาดจอมเทียน จังหวัดชลบุรี เพื่อประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันในอันที่จะจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้อันขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศและของโลก และเพื่อเป็นการพัฒนาบุคคลและประเทศชาติส่วนรวม รัฐจึงได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อเร่งรัดและพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. มุ่งตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาของท้องถิ่น
2. มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม
3. มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณภาพชีวิต สร้างสรรค์ จรรโลงวัฒนธรรมอันดีงาม บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อชุมชน รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ได้กำหนดหลักการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ

1. สืบหลักการสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งฐานะของครอบครัวและสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ และผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์และสมรรถภาพพื้นฐาน (Basic Competencies) อย่างเดียวกัน
2. สาระของการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะผสมผสานอย่างได้สัดส่วนระหว่างวิชาการ วิชาชีพ และวิชาสมรรถภาพพื้นฐาน
3. การจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหาร หน่วยงานภาครัฐบาล เอกชน ตลอดจนชุมชนหรือท้องถิ่นมาใช้ให้มากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531)

ต่อมาเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 คณะรัฐมนตรีก็มีมติเห็นชอบในหลักการของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศภายในปีการศึกษา 2539 และในระหว่างที่มีการแก้ไขแผนการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องก็ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทำโครงการนำร่องไปก่อน โดยไม่บังคับและไม่เก็บค่าเล่าเรียนของผู้เรียนแต่อย่างใด สำหรับหลักสูตรการจัดการศึกษาภาคบังคับนั้นให้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมวิชาการ ปี 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีความรู้ความสามารถ และวัยที่สอดคล้องกับกฎหมายแรงงานกำหนด ประการที่สำคัญคือ สภาพความต้องการของตลาดแรงงานส่วนใหญ่ต้องการแรงงานที่มีคุณภาพการศึกษาอย่างต่ำขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งก็ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่ระบุไว้ว่าการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้

สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข (กรมวิชาการ, 2533)

วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2534 รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้เร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาและบริการทางการศึกษาให้กว้างขวางทั่วถึงทั้งในเขตเมืองและชนบท โดยเฉพาะการจัดบริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนนอกระบบโรงเรียนอื่นจะเข้าออกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับปวงชนให้มีความรู้ขั้นต่ำอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทุกพื้นที่ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดประชุมผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด ในวันที่เสาร์ที่ 20 เมษายน 2534 ณ โรงแรมเวียงใต้ กรุงเทพมหานคร โดยมีสาระสำคัญเป็นประเด็นหลัก 3 เรื่อง คือ นโยบายการเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษา แนวปฏิบัติในการสนองนโยบายเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษา และภารกิจการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับจังหวัด ดร. ก่อสวัสดิ์พาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวในที่ประชุมว่า ในการพัฒนาประเทศนั้นต้องพัฒนาคนที่มีพื้นฐานความรู้สูงอย่างน้อยที่สุดก็ต้องสูงถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ถ้าเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยิ่งดี ด้วยเหตุนี้จึงมีการณรงค์ให้เด็กเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2534) และในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ก็มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นอีก 3 ปีอย่างทั่วถึง และพัฒนาพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือการประกอบอาชีพอิสระในสังคมและท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม หรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายที่จะขยายบริการให้ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระบบโรงเรียนถึงร้อยละ 73.5 ใน ปี 2539 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534)

จากนโยบายดังกล่าว ในปีการศึกษา 2534 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดห้องเรียนเฉลี่ยปีละ 1,000 ห้องเรียนในระยะ 4 ปี (ปีการศึกษา 2534-2537) จนครบ 4,200 ห้องเรียน การเปิดห้องเรียนนี้ไม่จำเป็นต้องเปิดโรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ถ้าในกรณีที่โรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมและมี

นักเรียนที่จะเข้าเรียนมากพอ โรงเรียนอาจเปิดรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากกว่า 1 ห้องเรียนได้ ในการขยายห้องเรียนดังกล่าวจะทำให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปี 2534-2537 ได้จำนวน 51,000 คน 8,400 คน 124,000 คน และ 164,000 คน ตามลำดับและหลังจากนั้นตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 ก็จะมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวนคงที่ปีละ 164,000 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534) และจะทำให้เป้าหมายขยายบริการการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 มีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 86.7 ในปี 2539 เมื่อรวมกับโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่เปิดปีละ 1,000 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534) จากข้อมูลเหล่านี้จะทำให้การขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐานได้กระจายไปอย่างทั่วถึงทุกส่วนของประเทศแก่เด็กที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ หรือเด็กที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล

จากการที่ให้มีการขยายโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาในภาคต่าง ๆ ของประเทศเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน เพื่อจะศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานและประสิทธิภาพของโครงการดังกล่าว

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในงานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐานใน 5 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผนดำเนินการและการประสานงาน
2. ด้านการจัดบุคลากร
3. ด้านงานวิชาการ
4. ด้านการจัดสรรทรัพยากร
5. ด้านประชาสัมพันธ์และการจูงใจ

การพัฒนาการศึกษาจะมีคุณภาพดี ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร ตัวจักรที่สำคัญขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครูในโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบและปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยตรง ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโครงการที่มีขอบข่ายกว้างขวางอย่างรวดเร็วนี้จึงมีความสำคัญยิ่ง การรับงานใหม่ที่นอกเหนือจากภารกิจของระดับประถมศึกษา จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและความเสียสละ ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในภารกิจร่วมกัน มีการเสริมแรงการสนับสนุนจากต้นสังกัด ตลอดจนชุมชนเป็นอย่างดี ปัจจัยดังกล่าวนี้มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสำคัญและคำนึงถึงขวัญในการปฏิบัติงานของบุคคลมาก เพราะเชื่อว่าถ้าบุคคลมีกำลังใจในการทำงานสูงก็จะทำงานอย่างมีความสุข และตั้งใจทำงานเต็มที่ ตรงกันข้ามถ้าคนมีขวัญและกำลังใจในการทำงานต่ำ ก็จะไม่สนใจทำงานหรือไม่พัฒนางานให้ดีขึ้น ขวัญจึงมีอิทธิพลต่องานมาก วิทยุ สาร (2523) กล่าวว่า บรรดาสิ่งก่อสร้าง อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และการเงิน แม้จะบริบูรณ์เพียงใดจะไม่มี ความหมาย ถ้าคนที่จะใช้สิ่งเหล่านั้นไม่มี ความสามารถเพียงพอที่จะใช้หรือขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ในด้านการศึกษาก็เช่นกัน ขวัญและกำลังใจของครูเป็นสิ่งจำเป็น งานของโรงเรียน จะเจริญหรือเสื่อมก็อยู่ที่บุคลากรในโรงเรียน ครูจะเป็นปฐมนิยบุคคลหรือครูเป็นเรือจ้าง สังคม ก็มอบภาระอันยิ่งใหญ่ให้กับครู (กัลยานี ปฎิมาพรเทพ, 2532) คือการให้การศึกษานักเรียน ซึ่งจะ เป็นกำลังของชาติ โดยเฉพาะครูประถมศึกษา ที่เป็นผู้วางรากฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน บทบาทหน้าที่ครูนอกจากการให้ความรู้อบรมสั่งสอนนักเรียนแล้ว ครูยังต้องทำงานอื่น ๆ ในโรงเรียนอีก เช่น งานธุรการ งานกิจกรรมนักเรียน งานแนะแนว ยิ่งเป็นงานด้านการเรียน การสอนโดยตรงแล้ว ครูต้องเตรียมการสอน เตรียมอุปกรณ์ ทำแผนการสอน ทำการวัดผล ประเมินผลการเรียน ครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ไม่รู้จักหยุดนิ่ง ครูยังต้องปรับตนเองให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมอันได้แก่เพื่อนครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง และศึกษานิเทศก์อีกด้วย (ช. ชนบท, 2527)

ภาวะการทำงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของภาคใต้มีปัญหาหลายด้าน เช่น ลักษณะต่างวัฒนธรรม การใช้ภาษาถิ่น การเสียดสีต่าง ๆ เช่น ชาวที่พบบ่งบอกว่าครูถูกจับเป็น ตัวประกันด้วยเหตุผลทางการเมือง ครูถูกรุกรานด้วยผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ภัยธรรมชาติ และความ

ขัดแย้งที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการศึกษา ต่อครู ต่อโรงเรียนอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากปัญหา
การเมืองและเศรษฐกิจ ปัญหากลุ่มขบวนการโจรก่อการร้าย โจรเงินคอมมิวนิสต์ เป็นต้น ซึ่งสิ่งที่
กล่าวมานี้ก็มีผลต่อการปฏิบัติงานของครู ตลอดจนทำให้ขวัญในการปฏิบัติงานของครูลดลงได้เช่นกัน

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการสั่งการให้
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการนี้ เป็นนโยบายเร่งด่วน
ที่จะให้โรงเรียนดำเนินการทันทีในปีการศึกษา 2533 และมีเป้าหมายเปิดโรงเรียนปีละ
1,000 โรงเรียนทั่วประเทศนั้น ผู้บริหารและครูในโรงเรียนโครงการนี้ต้องรับสนองนโยบายอย่าง
กระตือรือร้น จากการศึกษาวิจัยได้ศึกษาและติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากบทความ เอกสาร การฟัง
สัมมนา การไปดูงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว เป็นการเปลี่ยนแปลงที่
รวดเร็วมาก ผู้บริหารและครูต้องรับผิดชอบในการบริหารงาน และจัดการเรียนการสอนทั้งระดับ
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่
ด้านวิชาการ งบประมาณ สิ่งสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ และการหาจำนวนนักเรียนให้ครบตาม
ที่กำหนดไว้ ส่วนครูที่จะสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังมีความสับสน ในการจัดการเรียนการสอน
เพราะไม่มีประสบการณ์ระดับนี้มาก่อน เอกสารมีไม่เพียงพอ การเข้ารับการอบรมใช้เวลาสั้น
เกินไป ครูต้องศึกษาทำความเข้าใจกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เนื้อหา การวัดผล ประเมินผล ซึ่งเป็นของใหม่ที่ครูต้องใช้เวลาใน
การเรียนรู้อีกมาก (กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2534) ผู้บริหารและครู
ต้องปรับตัวและทำงานหนักเพิ่มขึ้น เพื่อให้โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งยังมีการติดตามผลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ หากโครงการดำเนินงาน
ประสบผลสำเร็จ ก็จะมีผลต่อความก้าวหน้าของผู้บริหารและครูในการเลื่อนตำแหน่งที่พิจารณา
จากจำนวนนักเรียน ปริมาณงาน และคุณภาพของงาน (สมชัย วุทธิปรีชา, 2533)

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องปฏิบัติงาน
ด้วยพลังกาย พลังใจ และกำลังสติปัญญาที่เข้มแข็ง (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์, 2534) แม้ว่าสภาพจริง ๆ
จะมีความพร้อมด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใดก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคทำให้ครูต้องทุ่มเทด้วยการ
ทำงานอย่างจริงจังและตั้งใจ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ซึ่งนั่นก็หมายถึง สักคี่ศรีของ
โรงเรียนด้วย แต่การที่จะทำให้ผู้บริหารและครูร่วมมือทำงานด้วยความพอใจ เต็มใจหมายความว่า

ผู้บริหารและครูต้องมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

ขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ เป็นปัญหาที่ควรจะศึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจในสาเหตุของปัญหาอย่างแน่ชัด รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้จะเน้นประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุงโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ให้มีประสิทธิภาพ เป็นการเพิ่มบำรุงขวัญของผู้บริหารและครูในการปฏิบัติงานต่อไป

ภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารและครูต้องรับผิดชอบ ภาระด้านประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนด้านทักษะภาษาไทย ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาต่าง ๆ ที่ครูต้องเผชิญผลต่อการรับภารกิจเพิ่มในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขวัญและกำลังใจของบุคลากรจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากในการทำงานคั้งนี้ เพราะมีผลต่อความสำเร็จของโครงการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ด้วย

ภาคใต้แบ่งเขตการศึกษาออกเป็น 3 เขตการศึกษา คือ

เขตการศึกษา 2 ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล

เขตการศึกษา 3 ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช ชุมพร พัทลุง

สุราษฎร์ธานี

เขตการศึกษา 4 ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง

การเปิดโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2534 ภาคใต้เปิดโรงเรียนดำเนินการในโครงการนี้ทั้งหมด 160 โรงเรียน โดยเขตการศึกษา 2 มี 33 โรงเรียน เขตการศึกษา 3 มี 96 โรงเรียน เขตการศึกษา 4 มี 31 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534) การคัดเลือกโรงเรียนมีการพิจารณาจากหลายด้าน เช่น ขยายการศึกษาให้กระจายไปในท้องถิ่น

ชนบทห่างไกล ท้องถิ่นที่ไม่มีสาขาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาหรือโรงเรียนอยู่
ในเขตที่มีอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมต่ำ อันเนื่องจากความยากจนของผู้ปกครอง เป็นต้น

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูใน
โรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มเขตการศึกษา
แบบเจาะจง โดยใช้เขตการศึกษา 3 เป็นตัวแทนเขตการศึกษาต่าง ๆ ในภาคใต้ เนื่องจาก

1. เขตการศึกษา 3 มีสภาพภูมิศาสตร์ ความเป็นอยู่ของประชาชน อาชีพ ฐานะ
เศรษฐกิจ ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมเป็นตัวแทนของภาคใต้ได้

2. เขตการศึกษา 3 เป็นเขตการศึกษาที่มีสภาพปัจจุบันและปัญหาทางการเรียนการ
สอนในโรงเรียนประถมศึกษาคล้ายคลึงกันกับเขตอื่นในภาคใต้เป็นส่วนใหญ่

3. เขตการศึกษา 3 เปิดโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำนวนมากที่สุด คือ 96 โรงเรียน

4. ผู้วิจัยต้องไปทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองทุกโรงเรียนที่เลือกเป็นตัวอย่าง
ประชากร โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ประกอบกับโรงเรียนแต่ละแห่ง
อยู่ห่างไกลกัน บางพื้นที่ตั้งอยู่บนเกาะ จึงจำเป็นต้องเลือกเขตการศึกษา โดยการสุ่มแบบเจาะจง
เพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนด้วยตนเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนใน
โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ ด้าน
การวางแผนดำเนินการและการประสานงาน ด้านการจัดบุคลากร ด้านงานวิชาการ ด้านการจัด
สรรทรัพยากรและด้านประชาสัมพันธ์และการจูงใจ

2. เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์และกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2534 ในภาคใต้ 3 เขตการศึกษา คือ เขตการศึกษา 2 ได้แก่ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล เขตการศึกษา 3 ได้แก่ สงขลา นครศรีธรรมราช ชุมพร พัทลุง สุราษฎร์ธานี เขตการศึกษา 4 ได้แก่ ภูเก็ต ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง รวม 14 จังหวัด จำนวน 160 โรงเรียน

2. โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทำการศึกษาสภาพในครั้งนี้ ครอบคลุมโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดดำเนินการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ ปีการศึกษา 2534 เท่านั้น

3. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในงานวิจัยนี้ ครอบคลุมเฉพาะการจัดการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้น ไม่รวมถึงระดับชั้นประถมศึกษาและระดับก่อนประถมศึกษา

4. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพ 5 ด้าน ได้แก่

- 4.1 ด้านการวางแผนดำเนินการและการประสานงาน
- 4.2 ด้านการจัดบุคลากร
- 4.3 ด้านงานวิชาการ
- 4.4 ด้านการจัดสรรทรัพยากร ได้แก่ งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์

สื่อการสอน

- 4.5 ด้านการประชาสัมพันธ์และการจูงใจ

5. การวิจัยมุ่งศึกษาด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาจากหลักการและแนวทฤษฎีของเฟรดเดอริก เฮอร์ซเบิร์ก (Frederick Herzberg, 1965) มาปรับเป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 10 ข้อ คือ

- 5.1 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน
- 5.2 สภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน
- 5.3 นโยบายและการบริหารงานด้านการจัดการเรียนการสอน
- 5.4 เงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล
- 5.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน
- 5.6 ความรับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอน
- 5.7 ความมั่นคงและความปลอดภัยในการทำงาน
- 5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา
- 5.9 ความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5.10 การได้รับการยอมรับและรู้สึกประสบความสำเร็จ

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาด้านขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครูในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จากการแสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อองค์ประกอบ 10 ประการของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีสององค์ประกอบของเฮอริชเบิร์ก (Herzberg, 1959) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดความพอใจในการทำงาน เรียกว่า ปัจจัยจูงใจ ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบและความก้าวหน้า และปัจจัยที่จูงใจเป็นปัจจัยที่จะจูงใจให้แรงจูงใจในการทำงานมีหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดท้อถอยไม่อยากทำงาน อันได้แก่ นโยบายและการบริหารงานขององค์การ เงินเดือน ความมั่นคงในการทำงาน และสภาพการทำงาน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการจัดและดำเนินการศึกษา 5 ด้าน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนดำเนินการและการประสานงาน 2) ด้านการจัดบุคลากร 3) ด้านงานวิชาการ 4) ด้านการจัดสรรทรัพยากร 5) ด้านการประชาสัมพันธ์และการจูงใจ

การวางแผนดำเนินการและการประสานงาน หมายถึง การเตรียมการ หรือกิจกรรม การติดต่อร่วมมือของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกับหน่วยงานต่าง ๆ

การจัดบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดวิทยากรภายในและภายนอกหน่วยงานของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ ปีการศึกษา 2534

งานวิชาการ หมายถึง งานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดและสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ งานด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ การวัดผลและการประเมินผล การนิเทศ การสอนซ่อมเสริม ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ ปีการศึกษา 2534

การจัดสรรทรัพยากร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ สถานที่ประกอบการและวิทยากรในชุมชนของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ ปีการศึกษา 2534

การประชาสัมพันธ์และการจูงใจ หมายถึง การสื่อสารการแนะนำและการสร้างความ
เข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ ปีการศึกษา 2534

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โครงการที่เปิดสอนชั้นมัธยม-
ศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในปีการศึกษา 2534 ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในชนบทห่างไกลได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เพิ่มขึ้น เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ศึกษาต่อ
ดำเนินชีวิต และดำรงตนเป็นพลเมืองดี

โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2534

ภาคใต้ หมายถึง พื้นที่ที่แบ่งตามภูมิศาสตร์ จัดเป็น 3 เขตการศึกษา คือ
เขตการศึกษา 2 ได้แก่ สะลา นราธิวาส ปัตตานี สตูล เขตการศึกษา 3 ได้แก่ สงขลา
นครศรีธรรมราช ชุมพร พัทลุง สุราษฎร์ธานี และเขตการศึกษา 4 ได้แก่ ภูเก็ต พังงา ระนอง
กระบี่ ตรัง

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ
หรือผู้ช่วยครูใหญ่หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนโครงการ
ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในภาคใต้ ปีการศึกษา 2534

ครู หมายถึง ครูประจำชั้น ครูที่สอนวิชาสามัญ หรือวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือครูวิชาการในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ ปีการศึกษา 2534

ขวัญและกำลังใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 1) ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน 2) สภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน 3) นโยบายและการบริหารงานด้านการจัดการเรียนการสอน 4) เงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล 5) ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน 6) ความรับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอน 7) ความมั่นคงและความปลอดภัยในการทำงาน 8) ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา 9) ความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ 10) การได้รับการยอมรับและรู้สึกประสพผลสำเร็จ

วิธีการดำเนินการวิจัยโดยสังเขป

1. กำหนดประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคใต้ ปีการศึกษา 2534 จำนวน 14 จังหวัด จากเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 จำนวน 160 โรงเรียน

2. เลือกตัวอย่างประชากร ที่ใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากโรงเรียนมาร้อยละ 80 ของโรงเรียนตามสัดส่วนแต่ละจังหวัด และได้ตัวอย่างประชากรในโรงเรียนที่ขึ้นผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน ได้จำนวน 94 คน ครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนละ 3 คน ได้จำนวน 282 คน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้กำหนดครูที่ตอบแบบสอบถาม รวมตัวอย่างประชากรทั้งหมด 376 คน

3. ตัวอย่างประชากร ที่ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้การสุ่มเขตการศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้เขตการศึกษา 3 เป็นตัวแทนเขตการศึกษาในภาคใต้ ใช้เครื่องมือการวิจัยกับตัวอย่างประชากรดังนี้

3.1 แบบสอบถาม ใช้ทุกโรงเรียนในเขตการศึกษา 3 ที่เปิดดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2534 ในการเก็บข้อมูล คือ 96 โรงเรียน ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน รวม 96 คน ครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนละ 3 คน รวม 288 คน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้กำหนดครูที่ตอบแบบสอบถาม รวมตัวอย่างประชากรทั้งหมด 384 คน

3.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยจับฉลากโรงเรียนมา ร้อยละ 30 ของโรงเรียนตามสัดส่วนแต่ละจังหวัด ได้ 29 โรงเรียน และได้ตัวอย่างประชากรในโรงเรียนที่เลือกได้เป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน ครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนละ 2 คน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้กำหนดครูที่จะให้สัมภาษณ์ รวมตัวอย่างประชากรในการสัมภาษณ์ 87 คน

รวมตัวอย่างประชากรผู้บริหารและครูที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 847 คน

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยส่งทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งนำไปพร้อมกับการออกภาคสนาม

5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพการดำเนินงานของผู้บริหารและครูในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในปีการศึกษาต่อไป

2. เป็นประโยชน์สำหรับผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่จะได้ทราบสาเหตุที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่เปิดทำการ

3. เป็นแนวทางในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูให้ดีขึ้น

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย